

RATOLESTI, NESTE OVOCE

(Krnov, 12.1.2025)

I.čtení: evangelium podle Jana 15, 1-17

II.čtení: 5. kniha Mojžíšova (Deuteronomium) 23,24-26

Na začátku třetího ročníku na fakultě jsem byl na praxi. Byl jsem poslán do Vilémova, malé vesničky asi patnáct kilometrů od Čáslavi. Je to typicky zemědělská krajina v podhůří Železných hor, na okraji Vysočiny; na všechny strany kolem se táhnou lány polí. Mezi poli se vinou silnice, a okolo nich – aleje.

Nejsou to ovšem ledajaké aleje: jsou to řady ovocných stromů: jabloňová, hrušňová, švestková, třešňová...

Když jsem do Vilémova přijel poprvé, dorazil jsem stopem, bez koruny a bez jídla. Vzpomínám si docela přesně, jak jsem blahořečil někomu, kdo před mnoha lety, bez nároku na odměnu, nasázel kolem cest toto požehnání. Celých čtrnáct zářijových dní jsem pak každé odpoledne chodil na procházky, podle toho, na co jsem zrovna dostal chuť – tu k jabloním, tu k hrušním, tu ke švestkám; dokonce i třešňovou cestou jsem chodil, ale to hlavně proto, že vedla ke kukuřičnému poli.

Pokaždé, když jsem pak chroupal tyhle mlsky, myslel jsem na nesmírně moudré nařízení Mojžíšova Zákona, které mluví o otevřenosti sadů a zahrad pro vyhladovělé pocestné... „Když budeš daleko od domova a budeš mít hlad, nasyť se z bohatství svého laskavého bližního. Jeho zahrady a pole mají být otevřeny, každému, kdo je v nouzi – vždyť Pán Bůh dává vzrůst rostlinstvu pro všechny.

Nesmíš ovšem být chamtivec a zloděj, a živit se na úkor svého souseda – abys celý rok nehnul prstem, a teprve ve žni mu sklídl úrodu...“

Možná se vám tento princip líbí stejně jako mně. Možná naopak máte pocit, že v naší dnešní situaci je zcela nepoužitelný, pokud člověk nechce přijít na mizinu a zajít hlady.

Já tady ovšem nechci rozebírat zemědělskou politiku soukromého či kolektivního vlastnictví. Myslím, že se skrze slova starozákonního svědectví můžeme podívat na Zákon nový a na přikázání Ježíšova; a že se nám ještě jinak otevře jejich obsah.

Ježíš sebe přirovnává ke kmeni stromku, který nese ovoce. Není to ovšem kmen sám, který rodí plody. Ze kmene vyrůstají větve, odnože a větvičky, a teprve na nich se objevují květy a plody. Když ořežete kmen od větví, žádné ovoce z něj nedostanete.

Ježíšovi učedníci jsou jeho větvemi. Desítky, stovky, tisíce a milióny následovníků, kteří se drží Ježíšových slov a snaží se je uvádět do života, jsou vlastně vyslanci svého Pána; a on skrze ně může přinášet užitečné a chutné ovoce.

Zároveň ovšem – o tom není sporu – každá, i ta sebevětší a sebevýznamnější větev, vyrůstá ze kmene; bez něj není k žádnému užitku a neurodí nic. Ze kmene přijímá mizu, živiny, a těmi pak napájí květ i plod. Na uříznuté větvi vám květy uvadnou a plody nedozrají.

Větve jsou zcela závislé na svém základu – na kmeni, zakořeněném v pevné zemi.

Ježíš jde v přirovnání ještě dál – „můj Otec je vinař“. Bůh se tu ukazuje jako trpělivý a obětavý pečovatel, ten, který moudrými zásahy do divokého a planého růstu zajišťuje co největší výnos, a tedy co největší radost z úrody. Je to On, kdo pomáhá větvičkám nabrat dostatek síly, kdo je zbavuje škůdců, ale také všelijakých přebytných a síly beroucích výhonků. „Prořezává a čistí“, stará se o úrodu.

Vidíme už tři, kteří spolupracují na úrodě – větve, kmen a sadař.

Je nám jasné, kde se nachází nejslabší článek této trojice. Jsou to právě haluze, které se kroutí a nekvetou a vyhánějí nesmyslné výhonky, a pak se lámou z přetížení... Však to znáte.

Jsou to právě učedníci Kristovi, kteří se odklánějí od kmene, kteří si chtějí růst, jak je zrovna napadne, kteří zpochybňují zahradníkovu soudnost a jeho plány, kteří chtějí vždycky rodit něco lepšího, než mají zadáno, kteří se kolikrát sami odlomí od kmínku, a pak se ze všech sil, ale marně pokoušejí docílit nějaké úrody.

„Já jsem vinný kmen, můj Otec je vinař... a žádná větev nemůže nést ovoce bez kontaktu s kmenem...“

V čem tento kontakt spočívá, je nám snad jasné. Vždyť jak jinak získáváme síly ke křesťanské existenci než v modlitbě, kde jinde najdeme inspiraci k dalšímu růstu, než v Božím slově?

Ale jaké je vlastně to ovoce, které Pán Bůh sám chce na nás vypěstovat? A k čemu ho vlastně bude mít?

Krásnou odpověď na první otázku nabízí apoštol Pavel v epištole Galatským: Také tam mluví o výtěžku z křesťanova života jako o ovoci, a vyjmenovává lásku radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání. Jistě to není seznam uzavřený a definitivní, jistě bychom přišli na hromadu dalších jablíček, které mohou vyrůst z Božích zdrojů.

Zajímavé je také, že právě náš text z evangelia Janova je jediné místo v Bibli, kde Ježíš dává svým učedníkům PŘIKÁZÁNÍ! Jediné je přikázání Ježíšovo – totiž milovat se navzájem, milovat své bližní, milovat všechny lidi, které nám Bůh postaví do cesty; předávat světu lásku, která z Něj pramení a z Něj bere sílu.

K čemu však potřebuje Hospodin to ovoce? Chce si naládovat sklepy a v zimě pak chroupat vitamíny? Má v plánu zavařovat, nakládat a sušit?

Ne. Ježíšův strom je jako alej podél cesty. Je otevřená všem pocestným, těm, kdo jsou unaveni cestou, těm, kdo ztrácejí sílu i naději, těm, kdo mají hlad. Všichni tito si mohou nabrat do sytosti, mohou se posilnit a vždy najít dostatek. Nikdo není odehnán, nikde nestojí žádný plot, žádná zábrana. Kristovo ovoce, přinášené Jeho učedníky, Jeho církví, je tu má být pro všechny, kdo potřebují, kdo zatouží, kdo natáhnou ruku.

A proto nás Pán nabádá, abychom nežili nadarmo, abychom nežili jen pro sebe. Protože lidé kolem nás potřebují ono občerstvující ovoce Ducha, od lásky až po sebeovládání. Zůstaneme-li při kmene, přidržíme-li se svého určení, můžeme mnohým pomoci, mnohé potěšit a mnohým ukázat cestu. A tak získat smysl pro svou existenci.

Držme se tedy Krista a nesme Jeho ovoce, protože je nejsladší a nejchutnější ze všeho, co ve světě může člověk objevit.

Pane Ježíši,

Děkujeme Ti, že z moci Tvého Ducha můžeme plodit ovoce lásky a naděje.

A prosíme Tě, naplňuj nás svým Duchem, ať je úroda veliká a ať Tvá láska promění náš svět.

AMEN